

II.

**Souhrnná informace za rok 2011 o aktivitách realizovaných
příslušnými resorty v oblasti potírání nelegálního
zaměstnávání cizinců**

OBSAH

Část první: Meziresortní spolupráce v oblasti boje proti nelegálnímu zaměstnávání cizinců a souvisejícímu protiprávnímu jednání

I.	Činnost MOPNZC	4
II.	Činnost Analytického centra pro ochranu státních hranic a migraci	7

Část druhá: Legislativní změny s dopadem na boj proti nelegálnímu zaměstnávání cizinců

I.	Legislativní změny přijaté v roce 2011	9
II.	Zřízení Úřadu práce ČR	12
III.	Nový systém ekonomické migrace	13

Část třetí: Statistiky legálních ekonomických migrantů v ČR

I.	Žádosti o vydání pobytového oprávnění	14
II.	Legální zahraniční zaměstnanost	16
III.	Agenturní zaměstnávání cizinců	18
IV.	Cizinci s živnostenským oprávněním	20

Část čtvrtá: Kontrolní aktivity výkonných složek jednotlivých resortů

1) Ministerstvo práce a sociálních věcí

I.	Výsledky kontrolní činnosti úřadů práce ČR	21
II.	Výsledky kontrolní činnosti Státního úřadu inspekce práce	25

2) Ministerstvo vnitra

I.	Výsledky kontrolní činnosti orgánů Služby cizinecké policie	28
----	---	----

3) Ministerstvo financí – Celní správa ČR

I.	Výsledky kontrolní činnosti celních úřadů	30
II.	Výsledky celostátních kontrolních akcí	31

4) Ministerstvo průmyslu a obchodu

I.	Výsledky kontrolní činnosti živnostenských úřadů	33
II.	Žádosti o označení volného pracovního místa jako místa vhodného pro klíčový personál - zelené karty typu „A“	34

5) Ministerstvo zahraničních věcí

I.	Zaznamenané pokusy cizinců o podvodné jednání	35
II.	Přehled praktik zaznamenaných v roce 2011	36
III.	Dopad novely zákona o pobytu cizinců na řízení o žádostech	37

Část pátá: Informace o dalších aktivitách v oblasti pracovní migrace do ČR	
I. Projekt „Sociální tlumočení ve styku s cizinci“	38
II. Ukončení projektu „Výběr kvalifikovaných zahraničních pracovníků“	38
Část šestá: Závěrečný souhrn	40
Seznam použitých zkratk	43

ČÁST PRVNÍ:

MEZIRESORTNÍ SPOLUPRÁCE V OBLASTI BOJE PROTI NELEGÁLNÍMU ZAMĚŠTNÁVÁNÍ CIZINCŮ A SOUVISEJÍCÍMU PROTIPRÁVNÍMU JEDNÁNÍ

Tento materiál je vládě České republiky (dále jen „ČR“) předkládán jako jeden z výsledků činnosti Meziresortního orgánu pro potírání nelegálního zaměstnávání cizinců (dále jen „MOPNZC“), který na centrální úrovni zajišťuje koordinaci a spolupráci v oblasti boje proti nelegálnímu zaměstnávání cizinců.¹ Gestorem činnosti MOPNZC je Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“). Posláním MOPNZC zřízeného usnesením vlády č. 1044/2000 je koordinovat činnost členských institucí v oblasti uvedené v jeho názvu, projednávat a posuzovat vhodná opatření přispívající k řešení dané problematiky, doporučovat směry kontrolní a preventivní činnosti a získávat informace z oblasti vývoje pracovní migrace do ČR se zaměřením na její nelegální formu.

I. Činnost MOPNZC

V roce 2011 se v souladu s jednacím řádem uskutečnila **tři řádná zasedání** (v pořadí 26. – 28.) MOPNZC:

Projednávana byla zejména následující témata:

a) Tlumočnictví a jeho význam při zvyšování informovanosti cizinců a prevenci nelegálního zaměstnávání

Problematika tlumočnictví byla projednávana na dvou zasedáních. Zvláštním hostem byla zástupkyně Komory soudních tlumočnicků ČR. Většina pracovních migrantů přicházejících do ČR neovládá jiný jazyk, než svou mateřtinu. **Jazyková bariéra** výrazně přispívá k jejich **závislosti na různých zprostředkovatelích a jejich tlumočnících, brání jejich přístupu k objektivním informacím** o jejich právech a povinnostech, přispívá k neschopnosti rozlišovat, zda je určité jednání v souladu s platnou legislativou nebo v rozporu s ní, a **komplikuje možnost vznášet stížnosti nebo vyhledat pomoc** v případech, kdy čelí porušování svých práv nebo potřebují odbornou radu. Z hlediska dlouhodobě akcentované potřeby **zvyšovat informovanost migrantů** je proto klíčovým faktorem **dostupnost služeb kvalitních tlumočnicků**.

Právní řád počítá s **hrazením tlumočnických služeb** z veřejného rozpočtu při úředním styku s cizinci pouze v případě **řízení zahajovaného z moci úřední**. V ostatních případech je aplikován § 16 odst. 3 správního řádu: *„Každý, kdo prohlásí, že neovládá jazyk, jímž se vede jednání, má právo na tlumočnicka zapsaného v seznamu tlumočnicků, kterého si obstará na své náklady. V řízení o žádosti si žadatel, který není občanem ČR, obstará tlumočnicka na své náklady sám, nestanoví-li zákon jinak.“*

¹ V tomto materiálu se pod pojmy cizinec, občan, zaměstnanec, pracovník apod. souhrnně rozumí osoby obou pohlaví, pokud není výslovně uvedeno jinak.

Dostupnost služeb tlumočnicků zapsaných v seznamu znalců a tlumočnicků, tzv. **soudních tlumočnicků**, je však omezená z důvodu finanční nákladnosti, omezeného počtu tlumočnicků v určitých jazycích, omezené časové flexibility apod. Je proto běžnou praxí, že **správními orgány jsou akceptováni i tlumočníci, kteří nejsou zapsáni v seznamu soudních tlumočnicků**, u nichž však není žádným způsobem zaručena ani minimální kvalita tlumočení.

MPSV členům MOPNZC představilo svůj projekt „Sociální tlumočení ve styku s cizinci“, který by měl přispět k řešení problému kvalifikovaných tlumočnicků v některých jazycích. Projekt je blíže zmíněn v páté části této Souhrnné informace.

Z vyjádření členů MOPNZC² k problematice tlumočení v rámci jednání MOPNZC, vyplynulo, že všechny tyto oslovené instituce, resp. jejich výkonné složky, **v praxi využívají i soudních tlumočnicků. Většina z nich považuje projekt „Sociální tlumočení ve styku s cizinci“, realizovaný MPSV, za přínos**, pouze **Ministerstvo vnitra** (dále jen „MV“) a Generální ředitelství cel (dále jen „GŘC“) však výslovně uvedly, že by služby tlumočnicků vyškolených v rámci projektu v praxi využily.

Jiný **projekt** zaměřený na poskytování tlumočnických služeb nazvaný **"Asistenční služby pro migranty"** byl v roce 2011 realizován organizací **InBáze Berkat na základě veřejné zakázky MV**. V rámci projektu poskytovali tlumočníci své **služby cizincům přímo na 3 pracovištích Odboru azylové a migrační politiky** (dále jen „OAMP“) **v Praze**. MV hledá cestu k dalšímu rozšíření této služby, protože o službu je velký zájem a zkušenosti jsou velmi dobré.

Členové MOPNZC vznesli **návrhy možných opatření, která by mohla přispět k širší dostupnosti tlumočnických služeb**, byť za cenu, že nebudou poskytovány pouze tzv. soudními tlumočníky. **Myšlenka případné novelizace správního řádu³**, která by např. umožnila oficiálně využívat i jiné, než pouze soudní tlumočníky, **nezískala v rámci MOPNZC širokou podporu**.

Trvat v praxi na využívání služeb tzv. soudních tlumočnicků doporučila s ohledem na kvalitu tlumočení i zástupkyně Komory soudních tlumočnicků, která byla hostem zasedání MOPNZC.

b) Uskutečněné a navrhované legislativní změny s dopadem na zahraniční zaměstnanost a zprostředkování zaměstnání, včetně transpozice evropské směrnice 2009/52/ES, tzv. sankční směrnice, **a připravovaná změna systému ekonomické migrace do ČR;**

Téma je blíže uvedeno v druhé části této Souhrnné informace.

c) Výsledky kontroly ekonomických aktivit cizinců na území ČR

---

² Členské instituce MOPNZC – Ministerstvo vnitra, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo financí, Ministerstvo zahraničních věcí, Ředitelství služby cizinecké policie a Generální ředitelství cel.

³ Status MOPNZC schválený vládou ČR umožňuje i navrhovat legislativní změny přispívající k řešení nelegálního zaměstnávání cizinců.

Členové MOPNZC se vzájemně informovali o výsledcích kontrolní činnosti, které jsou blíže uvedeny ve čtvrté části této Souhrnné informace. Ředitelství služby cizinecké policie (dále jen „ŘSCP“) vzneslo podnět ke zvýšení účinnosti kontrol a předložilo ke zvážení své již dříve uváděné **doporučení, která by umožnila rozhodovat o výkonu nelegální práce cizincem přímo na místě kontroly**, což by orgánům Služby cizinecké policie umožnilo neprodleně podniknout další kroky vedoucí k vyhoštění tohoto cizince z území ČR. Věcně příslušné orgány, tj. Státní úřad inspekce práce (dále jen „SÚIP“) a jeho oblastní inspektoráty, jsou však v tomto případě vázány zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, a postup navrhovaný ŘSCP naráží na omezení vyplývající z jeho ustanovení. V praxi proto dochází k případům, kdy je zahraniční pracovník zkontrolován, následně je mu uložena pokuta za výkon nelegální práce, ale během správního řízení o uložení pokuty zmizí z dosahu státních orgánů a znemožní tak své vyhoštění.

K posílení efektivity kontrol by mělo přispět nové opatření zavedené do zákona o zaměstnanosti s účinností od roku 2012: povinnost mít v místě pracoviště uloženy kopie **dokladů prokazujících existenci pracovního vztahu cizince** (pracovních smluv nebo dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr) a **dokladů prokazujících oprávněnost pobytu cizince na území ČR**. Rovněž zavedení minimální výše pokuty 250 000 Kč za umožnění výkonu nelegální práce právnickou či podnikající fyzickou osobou bude mít na zaměstnavatele značný odstrašující účinek.⁴

d) Projekt „Efektivní systém rozvoje zaměstnanosti, výkonu komplexních kontrol a potírání nelegálního zaměstnávání v ČR“ realizovaný SÚIP, si klade za cíl v maximální možné míře omezit nelegální zaměstnávání občanů ČR i cizích státních příslušníků a dokončit započatý proces zavedení klientského přístupu ve službách zaměstnanosti tím, že **SÚIP převezme a zefektivní kontrolu nelegálního zaměstnávání a zaměstnávání zahraničních pracovníků a prohloubí kontrolní spolupráci v rámci celého rezortu MPSV**. Realizace projektu byla zahájena 1. července 2011. **V roce 2011 probíhaly ze strany SÚIP pracovní činnosti ve vztahu k organizačnímu zabezpečení nástupu inspektorů od 1. 1. 2012 do struktury SÚIP. Bylo vytvořeno 14 útvarů pro kontrolu nelegálního zaměstnávání.** SÚIP prováděl kontrolní činnost v rámci projektu prostřednictvím tzv. koordinovaných kontrol, které byly realizovány ve spolupráci s Úřady práce ČR. V období od července 2011 do prosince 2011 byly kontroly realizovány dle stávajících metodik, tedy bez inovované organizační struktury, mobilních kanceláří a nové metodiky. **Projekt počítá s vysokou mobilitou pracovníků - inspektorů, která je nezbytná pro efektivní odhalování nelegálního zaměstnávání.**

e) Nelegální práce žadatelů o mezinárodní ochranu v ČR

---

⁴ Tyto legislativní změny jsou zmíněny v druhé části této Souhrnné informace.

Odborné studie a výzkumy věnované působení žadatelů o mezinárodní ochranu na trhu práce ČR ukazují, že zejména v případech, kdy občané třetích zemí čekají na vydání rozhodnutí příslušným státním orgánem po dobu delší než 3 – 6 měsíců, často začnou vykonávat nelegální práci. Většina žadatelů opouští pobyťová střediska a kvůli zajištění dostatečného příjmu pro soukromé ubytování a pokrytí dalších výdajů začne vykonávat nějakou práci, ačkoli podle zákona o zaměstnanosti má žadatel o mezinárodní ochranu povolen vstup na trh práce až po uplynutí 1 roku ode dne podání žádosti. Poté mu krajská pobočka Úřadu práce ČR vydá povolení k zaměstnání bez ohledu na situaci na trhu práce. Sociologický výzkum z roku 2006 realizovaný v rámci projektu „Konsorcium nevládních organizací pracujících s migranty“ naznačil, že většina respondentů z řad těchto cizinců v ČR nelegálně pracovala a většina z nich by také nabídku nelegální práce přijala, i když současně většina znala podmínky výkonu legální práce v ČR.

Jako možné řešení předložené členům MOPNZC a doporučované i nezávislymi odborníky, je **zkrátit zákonnou lhůtu omezující přístup žadatelů o mezinárodní ochranu na trh práce ze 12 na 6 měsíců**. MPSV tuto změnu podporuje, neboť vliv této skupiny migrantů na trh práce je minimální a jejich setrvání v pobyťových střediscích MV vede k pasivitě a ztrátě pracovních návyků a musí být hrazen z veřejných prostředků. Další vývoj bude záviset i na **připravované evropské směrnici**, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o azyl (tzv. přijímací směrnice).

Šance žadatelů o mezinárodní ochranu těchto osob najít v ČR legální práci i v době, kdy mají vstup na trh práce povolen, je však nízká, a to z důvodu nejisté délky dalšího pobytu závisující na udělení či neudělení mezinárodní ochrany, neznalosti českého jazyka a obvyklé absence dokladů o vzdělání a chybějících kontaktů, které jsou typické pro komunity pracovních migrantů.

II. Činnost Analytického centra pro ochranu státních hranic a migraci

MV je koordinátorem Analytického centra pro ochranu státních hranic a migraci (dále jen „AnaCen“), které je mezirezortním pracovištěm zabývajícím se sledováním a vyhodnocováním situace v oblasti migrace na území ČR. V tomto kontextu AnaCen rovněž věnuje pozornost **pobyťovým otázkám spojeným se zaměstnáváním cizinců včetně případného zneužívání pobytu k výkonu nelegálního zaměstnávání**. Na činnosti AnaCen se kromě dalších institucí podílejí všechny státní orgány, které spolupracovaly na vytvoření tohoto materiálu.

AnaCen v rámci své činnosti zpracovává různé **tematicky zaměřené analytické studie**. V roce 2011 byla mimo jiné vytvořena **studie „Analýza situace zahraničních pracovníků z řad občanů EU v ČR“**, která se zaměřila na trend zaměstnávání občanů z Evropské unie (dále jen „EU“) v důsledku omezení pracovní migrace z tzv. třetích zemí, včetně rizik vykořisťování migrantů. V rámci této studie byly identifikovány problémové oblasti a navržena opatření, která by

měla přispět k omezení možností obcházení pracovněprávní legislativy či pomoci snadnějšímu odhalování případů porušování právních předpisů.⁵

---

⁵ Ke schválení studie „Koordinacním orgánem pro řízení ochrany státních hranic ČR“, který je nadřízeným orgánem AnaGen, došlo v lednu 2012.

ČÁST DRUHÁ: LEGISLATIVNÍ ZMĚNY S DOPADEM NA BOJ PROTI NELEGÁLNÍMU ZAMĚŠTNÁVÁNÍ CIZINCŮ

I. Legislativní změny přijaté v roce 2011

V roce 2011 byly přijaty **dvě významné novely zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti**, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o zaměstnanosti“) které nabyl účinnost na počátku roku 2012:

- **zákon č. 367/2011 Sb.** (součást tzv. „sociální reformy“), který nabyl účinnosti k **1. 1. 2012**,
- **zákon č. 1/2012 Sb.**, který nabyl účinnosti k **5. 1. 2012**, implementoval tzv. **sankční směrnici (2009/52/ES)**.

Tyto novely přinesly důležité **následující změny**:

1) Změna definice „nelegální práce“ – § 5 písm. e) zákona o zaměstnanosti nově zní:

Pro účely tohoto zákona se rozumí nelegální prací

1. výkon závislé práce fyzickou osobou mimo pracovněprávní vztah, nebo

2. pokud fyzická osoba-cizinec vykonává práci v rozporu s vydaným povolením k zaměstnání nebo bez tohoto povolení, je-li podle tohoto zákona vyžadováno, nebo v rozporu s povolením k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání ve zvláštních případech (dále jen „zelená karta“) vydaným podle zvláštního právního předpisu nebo v rozporu s modrou kartou; to neplatí v případě převedení na jinou práci podle § 41 odst. 1 písm. c) zákoníku práce,⁶

3. pokud fyzická osoba-cizinec vykonává práci pro právnickou nebo fyzickou osobu bez platného povolení k pobytu na území České republiky, je-li podle zvláštního právního předpisu vyžadováno.

Definice nelegální práce tak nově obsahuje **přímý odkaz na ustanovení zákoníku práce definující „závislou práci“** a zakazující její výkon mimo pracovněprávní vztah. Tato **definice byla rovněž novelizována**, a to zákonem č. 365/2011 Sb. Legislativní změna oddělila znaky a podmínky výkonu závislé práce dosud uvedené společně v jediném odstavci § 2 zákoníku práce. Uvedená změna by měla přispět i k usnadnění prokazování případů závislé práce orgány inspekce práce a ke **zvýšení účinnosti kontrolní činnosti v praxi**, včetně kontroly zaměstnávání zahraničních pracovníků.

V rámci implementace tzv. sankční směrnice byl v definici samostatně upraven případ, kdy dochází k **výkonu práce občanů tzv. třetích zemí bez platného**

---

⁶ Ustanovení se týká těhotné zaměstnankyně, zaměstnankyně, která kojí, nebo zaměstnankyně-matky do konce devátého měsíce po porodu.

oprávnění k pobytu na území ČR (§5 písm. e) bod 3), k němuž byly v souladu se zmíněnou směrnicí současně zavedeny i odpovídající sankce.

2) Změny sankcí za výkon a umožnění výkonu nelegální práce

a) Zavedení minimální výše pokuty a zvýšení maximální výše pokuty za výkon nelegální práce a umožnění výkonu nelegální práce:

- **výkon nelegální práce fyzickou osobou** – maximální výše pokuty **100 000 Kč** namísto dosavadních 10 000 Kč,
- **umožnění výkonu nelegální práce právnickou osobou nebo podnikající fyzickou osobou** – minimální výše pokuty **250 000 Kč** a maximální výše pokuty **10 milionů Kč** namísto dosavadních 5 milionů Kč.

b) Snížení pokuty za nesplnění informační povinnosti zaměstnavatelem nebo osobou, která uzavřela smlouvu se zahraničním zaměstnavatelem, na jejímž základě byli na území ČR vysláni zahraniční pracovníci k plnění úkolů vyplývajících z této smlouvy.

Maximální výše pokuty, kterou lze uložit za tento přestupek / správní delikt byla snížena z dosavadních maximálně 500 000 Kč na maximální výši pokuty **100 000 Kč**.

3) Změny v oblasti agenturního zaměstnávání

a) Zákaz dočasného přidělování cizinců s povolením k zaměstnání agenturami práce k uživatelům

Od 5. ledna roku 2012 nemohou agentury práce zprostředkovávat zaměstnání formou dočasného přidělování k výkonu práce u uživatele cizincům, kteří jsou držiteli povolení k zaměstnání. Držitele zelených a modrých karet není možno dočasně přidělovat již od zavedení těchto dvou typů dokladů. Agentury práce tedy mohou nadále dočasně přidělovat pouze občany ČR, jiných států EU/EHP (dále jen „EHP“) a Švýcarska, jejich rodinné příslušníky z řad občanů třetích zemí a občany třetích zemí, kteří mají volný vstup na trh práce v ČR. Zavedením tohoto omezení tak dochází k **posílení přímého zaměstnávání s jasně určenou odpovědností zaměstnavatele** za zahraniční pracovníky ze třetích zemí.

b) Další rozšíření případů, kdy je agentuře práce odejmuto povolení ke zprostředkování zaměstnání

V souvislosti s přijetím nového **zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim**, byly zavedeny nové případy, kdy Generální ředitelství Úřadu práce ČR (dále jen „GR ÚP ČR“) odejme agentuře práce povolení ke zprostředkování zaměstnání:

- je-li agentuře podle tohoto zákona uložena sankce spočívající v zákazu činnosti nebo

- zprostředkuje-li agentura zaměstnání v době pozastavení činnosti podle tohoto zákona.

4) Konec povinného hlášení volných pracovních míst kromě míst, která mají být obsazena cizincem

Zaměstnavatelé již od roku 2012 nemají povinnost hlásit Úřadu práce ČR volná pracovní místa, na která zamýšlejí získat zaměstnance, a následně i jejich obsazení. Z důvodu ochrany domácího trhu práce jsou však i **nadále povinni hlásit taková místa, na která by chtěli zaměstnat cizince**, a následně i nově ohlásit nastoupení cizince s povolením k zaměstnání, nejpozději v den jeho nástupu k výkonu práce.

5) Soustředění kontrolních kompetencí v pravomoci SÚIP

Od roku 2012 SÚIP kromě svých dosavadních pravomocí v oblasti kontroly dodržování ustanovení zákoníku práce a dalších právních předpisů upravujících pracovní a mzdové podmínky a dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci **vykonává i kontrolní činnost v oblasti dodržování ustanovení zákona o zaměstnanosti**, včetně těch, která upravují podmínky výkonu práce na území ČR zahraničními občany. SÚIP tedy **převzal kontrolní kompetence, které dosud náležely Úřadu práce ČR**. Současně došlo i k **převodu pravomocí v oblasti vedení správního řízení o uložení pokut za zjištěné přestupky a správní delikty**.

6) Změna vymezení subjektů, na něž se vztahuje povinnost informovat Úřad práce ČR o nástupu zahraničního občana do zaměstnání a o ukončení výkonu jeho práce

Namísto fyzické či právnické osoby, ke které byli zahraniční pracovníci vysláni, je v zákoně o zaměstnanosti **informační povinnost** vůči příslušné krajské pobočce Úřadu práce ČR **nově uložena právnické či fyzické osobě, která uzavřela smlouvu se zahraničním zaměstnavatelem, na jejímž základě byli zahraniční občané vysláni na území ČR k plnění úkolů vyplývajících z této smlouvy**. Informační povinnost se tak vztahuje i na **případy, kdy zaměstnanci zahraničního subjektu pracují v ČR** na základě smlouvy uzavřené mezi jejich zahraničním zaměstnavatelem a českou právnickou či fyzickou osobou, **aniž by přitom byli k této tuzemské osobě vysláni** (např. v rámci plnění smlouvy o dílo).

7) Dálkový přístup orgánů Celní správy ČR k údajům o zaměstnání zahraničních občanů

Od roku 2012 je v zákoně o zaměstnanosti upraveno poskytování informací o všech povoleních k zaměstnání a tzv. informačních kartách evidovaných Úřadem práce ČR orgánům celní správy formou dálkového přístupu. Cílem příslušné novelizace bylo další zvýšení efektivity kontrolní činnosti.

8) Povinnost uchovávat na pracovišti doklady prokazující, že cizinec pracuje legálně

Od roku 2012 ukládá zákon o zaměstnanosti novou povinnost mít v místě pracoviště uloženy kopie **dokladů prokazujících existenci pracovněprávního vztahu cizince** (pracovních smluv nebo dohod o pracích konaných mimo

pracovní poměr) a dokladů prokazujících oprávněnost pobytu cizince na území ČR, aby zde tyto dokumenty byly kdykoli k dispozici kontrolním orgánům.

9) Zavedení nových sankcí a povinností spojených s umožněním výkonu nelegální práce cizincům neoprávněně pobývajícím na území ČR na základě implementace tzv. sankční směrnice

a) Vyloučení fyzické či právnické osoby, která umožnila výkon práce nelegálně pobývajícím cizincům, z účasti na veřejných zakázkách a dalších výhodách, podporách, dotacích a příspěvcích po dobu 3 let ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o uložení pokuty.

b) Povinnost pokutovaného subjektu **vrátit příspěvky poskytnuté z veřejných rozpočtů** v období 12 měsíců přede dnem nabytí právní moci rozhodnutí o uložení pokuty za umožnění výkonu práce nelegálně pobývajícím cizincům.

c) Zavedení spoluodpovědnosti dalších osob za úhradu pokuty za umožnění výkonu nelegální práce, **dlužné odměny cizinci** a nákladů na její doručení a úhradu **dlužného pojistného za cizince**, včetně penále.

Za úhradu pokuty ručí **právnická nebo fyzická osoba, které právnická nebo fyzická osoba, jež umožnila nelegálně pobývajícím cizinci výkon práce, poskytla v rámci obchodního vztahu plnění jako subdodavatel přímo nebo prostřednictvím jiné osoby**; stejně ručí i **prostředník**. Ručení vzniká pouze v případě, pokud o nelegální práci tyto osoby věděly, nebo při vynaložení náležité péče vědět měly a mohly. O tom, zda ručení vzniklo a kdo je ručitelem, vydá **Úřad práce ČR rozhodnutí**.

Dlužná odměna, která náleží nelegálně zaměstnanému cizinci, je stanovena na základě výše minimální mzdy v ČR a domněnky trvání smluvního vztahu v délce alespoň 3 měsíců.

10) V zákoně č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění došlo ke změně, která byla provedena na základě zákona č. 1/2012 Sb., kterým byl novelizován zákon o zaměstnanosti. Z nemocenského pojištění jsou vyňaty osoby, které nejsou občany ČR nebo občany EU a jsou zaměstnány v ČR bez platného oprávnění k pobytu na území ČR.

II. Zřízení Úřadu práce ČR

Ke dni **1. dubna 2011** nabyl účinnosti **zákon č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce ČR** a o změně souvisejících zákonů, kterým bylo **dosavadních 77 úřadů práce sloučeno v centrální Úřad práce ČR**. V čele Úřadu práce ČR stojí **generální ředitel. GŘ ÚP ČR** spravuje **14 krajských poboček** a jejich **kontaktní pracoviště**. Z hlediska agendy zahraniční zaměstnanosti došlo k následujícímu určení pravomocí:

- **Krajské pobočky Úřadu práce ČR projednávají se zaměstnavateli záměr zaměstnat cizince nebo podrobnosti vyslání cizinců na území ČR** zahraničním zaměstnavatelem a následně **rozhodují o vydání povolení**

k zaměstnání. Přijímají a evidují rovněž informace o nástupu a ukončení výkonu práce zahraničních pracovníků.

- **GŘ ÚP ČR** namísto MPSV nově **vydává a odnímá agenturám práce povolení ke zprostředkování zaměstnání.**

III. Nový systém ekonomické migrace

MV ve spolupráci s dalšími věcně příslušnými resorty v roce 2011 zpracovalo věcný záměr nové právní úpravy vstupu a pobytu cizinců na území ČR, volného pohybu občanů EU a jejich rodinných příslušníků a ochrany státních hranic.⁷ V roce 2012 budou pokračovat práce na návrhu nové právní úpravy, která v oblasti pracovní migrace cizinců do ČR kromě jiného zavede nové typy duálních povolení vydávaných MV a současně dojde k podstatnému omezení vydávání povolení k zaměstnání Úřadem práce ČR. Nová právní úprava tak bude vytvářena v souladu s požadavky nově přijaté **tzv. evropské směrnice o jednotném povolení** („Single Permit Directive“)⁸, kterým je podle definice obsažené ve směrnici míněno „povolení k pobytu vydané orgány členského státu, které umožňuje státnímu příslušníkovi třetí země oprávněně pobývat na jeho území za účelem výkonu práce“.

---

⁷ Vláda ČR výsledný materiál přijala usnesením vlády ze dne 29. února 2012 č. 121.

⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/98/EU ze dne 13. 12. 2011 o jednotném postupu vyřizování žádostí o jednotné povolení k pobytu a práci na území členského státu pro státní příslušníky třetích zemí a o společném souboru práv pracovníků ze třetích zemí oprávněně pobývajících v některém členském státě.

ČÁST TŘETÍ:

STATISTIKY LEGÁLNÍCH EKONOMICKÝCH MIGRANTŮ V ČR

I. Žádosti o vydání pobytových oprávnění

Zastupitelské úřady ČR (dále jen „ZÚ ČR“) tvoří nedílnou součást procesu povolování pobytů cizinců na území ČR, potažmo i ostatních členských států schengenského prostoru. Z procesního hlediska jsou prvním úřadem ČR, který do procesu vstupuje, resp. který se jako první setkává s podávanou žádostí i se žadatelem.

Plnou **rozhodovací pravomoc** mají ZÚ ČR pouze u žádostí o **schengenská víza**, tj. o víza k pobytu **do 90 dnů**. U těchto žádostí je ZÚ ČR oprávněn žádosti přijímat, zpracovávat a na základě svých zjištění o žádosti rozhodnout. Z hlediska sledované problematiky jsou pro tento materiál relevantní pouze žádosti o **schengenská víza za účelem pobytu „zaměstnání“**.

O žádostech o **pobytové tituly opravňující k pobytu na území ČR nad 90 dnů (dlouhodobá víza a povolení k dlouhodobému / trvalému pobytu) rozhodují příslušná pracoviště OAMP MV**. V těchto řízeních mají ZÚ ČR nejen **pravomoc vyznačovací**, tzn., že na základě kladného rozhodnutí OAMP MV vyznačí patřičné vízum do cestovního dokladu cizince, ale plní i další úkoly související s potíráním nelegálního zaměstnávání cizinců na území ČR. **Kontrolují předkládané náležitosti, ověřují jejich pravost, prověřují informace uváděné žadatelem, provádějí pohovory, příp. výslechy žadatelů**. Tyto činnosti ZÚ ČR zajišťují jednak při podání žádosti před odesláním spisu OAMP MV, ale také následně na dožádání rozhodujícího orgánu. Na vybraných ZÚ ČR se tak děje za pomoci vyslaných styčných imigračních policejních důstojníků MV. Tyto úkony jsou prováděny za účelem důkladného prověření a vyhodnocení informací, které jsou žadatelem poskytovány při podání žádosti či při pohovoru (výslechu). Poznatky a stanoviska ZÚ ČR slouží rozhodujícímu orgánu k dalšímu využití v řízení.

Z hlediska sledované problematiky jsou **relevantní žádosti o pobytové tituly za následujícími účely**:

- u žádostí o **dlouhodobé vízum** účel pobytu „**zaměstnání**“ (ve statistice níže uvedeno včetně účelu pobytu „**zaměstnání – společník v právnické osobě**“), „**podnikání (OSVČ)**“ a „**výkonný manažer - účast v právnické osobě**“,
- u žádostí o **povolení k dlouhodobému pobytu** na území ČR účel pobytu „**zaměstnání ve zvláštních případech**“ (tzv. **zelené karty** typu A, B, C), **modré karty** a účel pobytu „**vědecký výzkum**“.

Úspěšnost žádostí cizinců o vydání pobytových oprávnění byla v roce 2011 následující:

a) Schengenská víza

Účel pobytu „zaměstnání“	Počet podaných žádostí	Počet kladně vyřízených žádostí	Úspěšnost vyjádřená v %
Rok 2011	2 653	2 550	96%

Podíl podaných žádostí o schengenská víza za účelem zaměstnání z celkového počtu všech podaných žádostí o schengenská víza v roce 2011 činil 0,47%. Podíl udělených schengenských víz za účelem zaměstnání z celkového počtu všech udělených schengenských víz v roce 2011 tvořil 0,46%.

b) Dlouhodobá víza a povolení k dlouhodobému pobytu

Účel pobytu	Počet podaných žádostí v r. 2011	Počet kladně vyřízených žádostí	Úspěšnost vyjádřená v %
Zaměstnání	3 029	2 001	66%
Podnikání / OSVČ	2 211	483	22%
Účast v právnické osobě	1 216	532	44%
Zelená karta typu A	64	38	59%
Zelená karta typu B	101	42	42%
Zelená karta typu C	55	23	42%
Modrá karta	45	25	56%
Výzkumný pracovník	82	67	82%

Pozn.: Tabulka uvádí veškeré podané žádosti za rok 2011 bez rozlišení státní příslušnosti, tzn., že nezohledňuje jen občany třetích zemí.⁹

⁹ K výše uvedené tabulce je třeba uvést, že systém vedení statistik na MZV se liší od systému vedení statistik OAMP MV, který je gestorem sledované problematiky. Pro MZV jsou rozhodná data zavedení žádosti do systému *Evidence vízových cizinců* a následně data vytištění vízového štítku a jeho vyznačení v pase cizince, příp. data rozhodnutí o neudělení víza. Do výše uvedené statistiky jsou proto zahrnuty i ty žádosti, které byly v roce 2011 na ZÚ ČR podány, avšak řízení o nich ještě nebylo ukončeno. Z hlediska vypovídací hodnoty výše uvedené tabulky je tedy třeba vzít v úvahu, že z žádostí podaných v roce 2011 nebylo ke dni 22. 3. 2012 rozhodnuto v případě účelu „podnikání“ - 272 žádostí, v případě účelu „zaměstnání“ - 229 žádostí a účelu „účast v právnické osobě“ - 114 žádostí.

II. Legální zahraniční zaměstnanost

Skupina zahraničních pracovníků legálně zaměstnaných v ČR, která je statisticky sledována MPSV, zahrnuje:

- a) **občany členských států EU/EHP a Švýcarska a rovněž jejich rodinné příslušníky** (dle definice § 15a zákona o pobytu cizinců) **a rodinné příslušníky občanů ČR, kteří nejsou občany EU/EHP a Švýcarska.** Podle § 85 zákona o zaměstnanosti **nejsou** cizí občané spadající do této skupiny pro účely zaměstnávání v ČR **považováni za cizince.**¹⁰ **Jako „cizinci“ jsou proto v této Souhrnné informaci označováni pouze občané třetích států;**
- b) **cizince**, kteří jsou podle zákona o zaměstnanosti povinni mít pro výkon práce na území ČR platné **povolení k zaměstnání nebo zelenou nebo** (od roku 2011) **modrou kartu;**
- c) **cizince**, kteří podle § 98 tohoto zákona **povolení k zaměstnání ani zelenou / modrou kartu nepotřebují.**

Ke dni 31. prosince 2011 bylo v ČR evidováno **celkem 217 862 povolení k zaměstnání, zelených karet, modrých karet a tzv. informačních karet**¹¹ (z toho 76 510 dokladů týkajících se žen)¹²:

- **154 560 informačních karet občanů EU/EHP a Švýcarska** (z toho 50 398 informačních karet žen),
- **63 302 dokladů vydaných cizincům** (26 112 vydaných ženám), z toho:
  - **36 640 platných povolení k zaměstnání** (z toho 13 002 vydaných ženám),
  - **26 510 informačních karet cizinců, kteří nepotřebují povolení k zaměstnání ani zelenou / modrou kartu** (z toho 13 055 informačních karet žen),
  - **148 zelených karet** (z toho 55 vydaných ženám),
  - **4 modré karty** (žádná nebyla vydána ženě).

Z celkového počtu 36 640 platných povolení k zaměstnání bylo:

- **4 106 platných povolení k zaměstnání pro členy družstev (tj. 11,2 %)**
- **1 897 platných povolení k zaměstnání pro společníky v obchodních společnostech (tj. 5,1 %).**

¹⁰ Skupina vymezená § 85 zákona o zaměstnanosti bude v dalším textu zjednodušeně označována pouze jako „občané EU/EHP a Švýcarska,“ stejně jako v jiných materiálech MPSV.

¹¹ Dojde-li ke splnění informační povinnosti podle § 87 zákona o zaměstnanosti (viz pozn. pod čarou č. 3), úřad práce zaregistruje tzv. informační kartu.

¹² Statistiky nesledují skutečné osoby fyzicky přítomné na území ČR, nýbrž platná povolení k zaměstnání, zelené karty, modré karty a tzv. informační karty cizinců, kteří povolení k zaměstnání nepotřebují. Protože jeden cizinec může mít např. více povolení k zaměstnání, je počet povolení k zaměstnání vyšší než počet fyzických osob, k nimž se vztahují. Držitelé povolení k zaměstnání jsou jedinou statisticky sledovanou skupinou počtu osob, ke dni 31. prosince 2011 jich bylo v ČR evidováno celkem 36 015.

**Přehled nejpočetnějších skupin zahraničních pracovníků legálně
zaměstnaných v ČR k 31. 12. 2011 v rozdělení podle státní příslušnosti**

Stát	Počet zahraničních pracovníků
1. Slovensko	106 425
2. Ukrajina	35 250
3. Polsko	19 718
4. Bulharsko	7 007
5. Rumunsko	6 372
6. Rusko	3 931
7. Německo	3 194
8. Mongolsko	2 827
9. Vietnam	2 776
10. Moldavsko	2 643

Pozn.: Tzv. třetí země jsou barevně zvýrazněny.

Vývoj počtu zahraničních pracovníků v roce 2011

Forma evidence zahraničních pracovníků	31. 12. 2010	31. 12. 2011	Celkový rozdíl za rok 2011
Povolení k zaměstnání	49 118	36 640	- 12 478
Informační karty cizinců, kteří mají volný vstup na trh práce	22 126	26 510	+ 4 384
Zelené karty	126	148	+ 22
Modré karty	0	4	+ 4
Cizinci celkem	71 370	63 302	- 8 068
Informační karty občanů EU/EHP a Švýcarska	143 997	154 560	+ 10 563
Zahraniční pracovníci celkem	215 367	217 862	+ 2 495

Z tabulky je patrné, že v roce 2011 došlo k **celkovému zvýšení počtu zahraničních pracovníků**. Snížil se pouze počet povolení k zaměstnání, všechny ostatní typy vydávaných oprávnění k výkonu práce vykázaly nárůst. **Od konce roku 2008**, kdy se v ČR začala projevovat hospodářská krize, se počet platných povolení k zaměstnání **snížil již o 92 294, tedy více než 3,5krát**.¹³

¹³ K 31. 12. 2008 bylo v ČR vydáno 128 934 platných povolení k zaměstnání.

V rámci systému **vydávání zelených karet** Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále jen „MPO“) **plní funkci posuzování a označování žádostí o tzv. „klíčový personál“**, což je subkategorie zelené karty typu A. V období roku 2011 bylo **podáno celkem 21 žádostí** o označení volného místa jako místa vhodného pro klíčový personál. **Vyhověno bylo 17 z nich.**

Kategorie žádosti	2010	2011
Vyšší management	1	2
Pracovníci s vysokou odbornou kvalifikací pro určité práce, úkoly a pracovníci disponující znalostmi nezbytnými pro chod podniku	8	14
Profese, jejichž nedostatečná přítomnost ohrožuje chod podniku nebo může způsobit ekonomické ztráty	2	5
Žádosti celkem	11	21
Vyhověno	11	17
Nevyhověno	0	2
Zpětvzetí žádosti	0	2

III. Agenturní zaměstnávání cizinců

V souvislosti se vznikem Úřadu práce ČR od 1. 4. 2011 přešla činnost v oblasti **udělování povolení ke zprostředkování zaměstnání z MPSV na GŘ ÚP ČR.**

Ke konci roku 2011 **mělo platné povolení ke zprostředkování zaměstnání 1 307 agentur práce.**

Ke konci roku 2008 začalo MPSV sledovat statistické údaje o **povoleních k zaměstnání vydaných cizincům, kteří jsou agenturami práce dočasně přidělováni k uživatelům.** Od této doby **jejich celkový počet i podíl na celkovém počtu všech platných povolení k zaměstnání v ČR klesal.**

Od roku 2012 již není možno cizince s povolením k zaměstnání dočasně přidělovat.

Období	2008	2009	2010	2011
Celkový počet platných povolení k zaměstnání	128 934	73 663	49 118	36 640
Počet povolení k zaměstnání vydaných cizincům dočasně přiděleným k uživatelům	19 341	3 574	2 021	1 400
Podíl na celkovém počtu platných povolení k zaměstnání	15 %	4,8 %	4,1 %	3,8 %

V roce 2011 obdrželo MPSV a GŘ ÚP ČR celkem **958 žádostí o vydání povolení ke zprostředkování zaměstnání**. V průběhu tohoto roku bylo **vydáno celkem 653 povolení**, přičemž část těchto povolení byla zpracována na základě žádostí z roku 2010. **Povolení nebylo uděleno 122 žadatelům**, především z důvodů podstatných vad žádostí, které žadatelé ani po výzvě neodstranili a z důvodu nesouhlasu MV. Zároveň bylo v uvedeném období **86 povolení ke zprostředkování zaměstnání odejmuto**, zejména z důvodů a) na základě žádosti agentury práce o odejmutí povolení ke zprostředkování zaměstnání, a b) nesplnění podmínek stanovených v zákoně o zaměstnanosti v osobě odpovědného zástupce.¹⁴

Žádosti o vydání povolení k zaměstnání MPSV zasílalo v souladu s § 60a zákona o zaměstnanosti **MV k vydání závazného stanoviska**. Stanoviska vydávaná MV na žádost Úřadu práce ČR jsou založena na zhodnocení informací bezpečnostního charakteru ze zdrojů Policie ČR a zpravodajských služeb. Níže uvedené údaje zahrnují i případy opakovaných dožádání v průběhu prvoinstančního řízení a případy dožádání pro účely rozkladů (opravných prostředků).

MV v průběhu roku 2011 vydalo **704 stanovisek souhlasných**, svůj **nesouhlas s udělením povolení vyjádřilo ve 192 případech** a v **51 případech vydalo podmíněné stanovisko**.

Podle ustanovení § 63 odst. 3 zákona o zaměstnanosti Úřad práce ČR svým rozhodnutím povolení ke zprostředkování zaměstnání odejme v případě, že MV odvolá souhlas s jeho vydáním. V souvislosti s tímto ustanovením MV v roce 2011 vydalo **2 stanoviska** tohoto typu.

¹⁴ Podle zákona o zaměstnanosti fyzická osoba může být ustanovena do funkce odpovědného zástupce pouze u jedné právnické osoby – agentury práce. Nesmí být současně ani držitelem povolení ke zprostředkování zaměstnání jako fyzická osoba.

IV. Cizinci s živnostenským oprávněním

Ke dni 31. prosince 2011 bylo v ČR evidováno celkem **105 119 živnostenských oprávnění**, jejichž držiteli bylo **93 059 fyzických osob, které nebyly občany ČR.**¹⁵ Ve srovnání s rokem 2010 tak došlo ke **zvýšení počtu těchto živnostenských oprávnění a počtu jejich držitelů** z řad zahraničních občanů.

Sledované období	31. 12. 2009	31. 12. 2010	31. 12. 2011
Živnostenská oprávnění vydaná zahraničním občanům	96 402	101 429	105 119
Zahraníční občané s živnostenským oprávněním	87 753	90 983	93 059

Nejpočetnější skupinu držitelů živnostenského oprávnění z řad zahraničních občanů tvořili ke konci roku 2011 **občané Ukrajiny** (33 700 osob, tj. **36,2 %**), **Vietnamu** (29 369 osob, tj. **31,6 %**), a **Slovenska** (11 406 osob, tj. **12,3 %**). Ve srovnání s rokem 2010 vzrost počet držitelů živnostenského oprávnění z řad občanů Ukrajiny, ale snížil se počet živnostníků z řad občanů Vietnamu.

Sledované období	31. 12. 2009	31. 12. 2010	31. 12. 2011
Občané Ukrajiny s živnostenským oprávněním	26 223	29 739	33 700
Občané Vietnamu s živnostenským oprávněním	35 590	33 146	29 369

¹⁵ Statistiky MPO považují za cizince fyzickou osobu, která nemá bydliště na území České republiky.

ČÁST ČTVRTÁ:

KONTROLNÍ AKTIVITY VÝKONNÝCH SLOŽEK JEDNOTLIVÝCH RESORTŮ

1) MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

I. Výsledky kontrolní činnosti úřadů práce¹⁶

Úřady práce, resp. od 1. 4. 2011 krajské pobočky Úřadu práce ČR,¹⁷ prováděly v roce 2011 kontrolu dodržování zákona o zaměstnanosti, včetně ustanovení týkajících se zaměstnávání zahraničních občanů a zprostředkování zaměstnání agenturami práce, a vedly správní řízení o uložení pokut. **Od 1. ledna 2012 většinu jejich kontrolních kompetencí převzal SÚIP a jeho oblastní inspektoráty práce.**

Statistická data z oblasti kontrol zaměřených na zahraniční zaměstnanost byla za rok 2011 poprvé čerpána z tzv. Manažerského informačního systému. **Odlišný model sledování dat nedovoluje jejich srovnání se statistickými údaji z předchozích let 2000 – 2010**, kdy byly statistické údaje získávány v pravidelných intervalech v rámci dotazníkových šetření na všech 77 úřadech práce.

Kontrolní útvary úřadů práce / krajských poboček Úřadu práce ČR provedly **ve sledovaném období roku 2011 celkem 20 103 kontrolních akcí**. Z uvedeného počtu všech provedených kontrolních akcí bylo **13 492 zaměřeno na kontrolu dodržování zákona o zaměstnanosti**. **1 014** těchto kontrol bylo provedeno na úseku **zprostředkování zaměstnání**. Byly zaměřeny mimo jiné i na splnění podmínky povinného pojištění agentur práce proti jejich úpadku.

Z celkového počtu kontrolních akcí bylo **665 kontrol** uskutečněno **u zaměstnavatelů, kteří zaměstnávali i zahraniční pracovníky** (což činí 5 % z celkového počtu kontrol dodržování zákona o zaměstnanosti). **Úřady práce** při těchto kontrolních akcích **zkontrolovaly celkem 2 714 zahraničních pracovníků**.

Při celkem 665 kontrolách bylo zjištěno jedno či více porušení zákona o zaměstnanosti. **Celkový počet těchto zjištěných porušení činil 1 487.**¹⁸

Kontrolní činnost úřadů práce / krajských poboček Úřadu práce ČR byla kromě jejich vlastních plánů **kontrolní činnosti uskutečňována i na základě poskytnutých podnětů ke kontrole** z řad jiných státních orgánů či veřejnosti.

¹⁶ Zdroj: Analýza „Hodnocení působení zahraničních pracovníků na trhu práce ČR“ (MPSV, 2012).

¹⁷ K 1. 4. 2011 došlo na základě zákona č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce ČR, sloučením dosavadních 77 úřadů práce k vytvoření Úřadu práce ČR, který je tvořen generálním ředitelstvím, 14 krajskými pobočkami a jejich kontaktními pracovišti.

¹⁸ Nejedná se o počet právnických nebo fyzických osob, které se dopustily správního deliktu, nýbrž o počet zjištěných případů porušení zákona.

Ve sledovaném období **roku 2011 se na počtu podaných podnětů ke kontrole nejvíce podílely oblastní inspektoráty práce (89 kontrol) a celní úřady (43 kontrol).**

Podněty k provedení kontroly v roce 2011

Kontrolní události	
Podnět podal	Celkem
Celní úřad	43
Cizinecká policie	9
Finanční úřad	1
Jiný žadatel	4
Krajská hygienická stanice	1
Místně nepříslušný úřad práce	2
MPSV	10
Oblastní inspektorát práce	89
Okresní správa sociálního zabezpečení	1
Policie ČR	6
Státní úřad inspekce práce	1
Veřejnost, anonym	16
Vlastní ÚP - Kontrolní a právní	416
Vlastní ÚP - Trh práce	64
Vlastní ÚP - Zprostředkování	1
Živnostenský úřad	1

Kontrolních akcí zaměřených na zahraniční zaměstnanost se spolu s **úřady práce** / krajskými pobočkami Úřadu práce ČR nejčastěji přímo účastnily **oblastní inspektoráty práce** (účast na 294 kontrolách), **orgány cizinecké policie** (účast na 234 kontrolách) a **celní úřady** (účast na 91 kontrolách).

Součinnost při kontrolních akcích v roce 2011

Kontrolní události	Celkem
Součinnost	
Celní správa	21
Celní správa, ČSSZ	2
Celní správa, Ostatní útvary Policie ČR	1
Celní správa, Služba cizinecké policie	43
Celní správa, SÚIP/OIP	24
Finanční úřad, Jiný oprávněný účastník	1
Jiný oprávněný účastník, Ostatní útvary Policie ČR	2
Jiný oprávněný účastník, Služba cizinecké policie	4
Jiný oprávněný účastník, SÚIP/OIP	6
Ostatní útvary Policie ČR, Služba cizinecké policie	19
Ostatní útvary Policie ČR, SÚIP/OIP	3
Služba cizinecké policie	57
Služba cizinecké policie, ČSSZ	1
Služba cizinecké policie, SÚIP/OIP	110
SÚIP/OIP	41
SÚIP/OIP, ČSSZ	110
SÚIP/OIP, Živnostenský úřad	2
neuvedeno	218
Celkem	665

Z provedených 665 kontrolních akcí bylo krajskými pobočkami Úřadu práce ČR vykázáno **310 koordinovaných kontrol**. Při těchto koordinovaných kontrolních akcích kontrolní útvary krajských poboček Úřadu práce ČR úzce spolupracovaly s oblastními inspektoráty práce a rovněž s okresními správami sociálního zabezpečení.

V roce 2011 uložily úřady práce / krajské pobočky Úřadu práce ČR za porušení zákona o zaměstnanosti **na úseku zahraniční zaměstnanosti celkem 355 pokut v celkové výši 8 905 250 Kč**. Za **umožnění výkonu nelegální práce** bylo uloženo celkem **104 pokut** v celkové výši **7 360 700 Kč**. Za nesplnění informační povinnosti zaměstnavatelem bylo uloženo celkem **238 pokut** v celkové výši **1 102 050 Kč**.

Uložené sankce za správní delikty na úseku zahraniční zaměstnanosti

Důvod pokuty	Počet pokut	Výše pokuty v Kč
Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti		
§ 139 odst. 1 písm. c) Fyzická osoba vykonávala nelegální práci	3	7 000
§ 139 odst. 1 písm. d) Fyzická osoba umožní výkon nelegální práce	1	4 000
§ 140 odst. 1 písm. b) Právnícká osoba zprostředkovala zaměstnání bez povolení	4	408 000
§ 140 odst. 1 písm. c) Právnícká osoba umožnila výkon nelegální práce	104	7 360 700
§ 140 odst. 2 písm. c) Právnícká osoba nevykázala dlužné nároky zaměstnanců	1	2 000
§ 140 odst. 2 písm. d) Právnícká osoba nesplnila oznamovací povinnost	238	1 102 050
Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole § 19 - pořádková pokuta	4	21 500
Celkem	355	8 905 250

Kontrolní činnost na úseku zprostředkování zaměstnání byla v roce 2011 prováděna především ve spolupráci Úřadu práce ČR a SÚIP. Kontroly byly zaměřeny nejen na dodržování právní úpravy zprostředkování zaměstnání, potírání nelegálního zaměstnávání, ale také na dodržování srovnatelných mzdových a pracovních podmínek agenturních a kmenových zaměstnanců.

V roce 2011 provedly úřady práce celkem **1 014 kontrol** a za zjištěná pochybení udělily agenturám práce **102 pokut** v celkové výši **7 120 000,- Kč (průměrná výše pokuty 69 804,- Kč)**. Ve srovnání s rokem 2010 došlo ke zvýšení počtu kontrol celkové a průměrné výše udělených pokut.

Výsledky kontrolní činnosti úřadů práce na úseku agenturního zaměstnávání v letech 2009 – 2011

Období	Počet kontrol agentur práce	Počet uložených pokut	Celková výše pokut v Kč	Průměrná výše pokut
2009	674	153	22 330 000	149 948
2010	508	264	12 897 500	48 854
2011	1014	102	7 120 000	69 804

II. Výsledky kontrolní činnosti Státního úřadu inspekce práce

SÚIP provádí podle zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů, kontrolní činnost zaměřenou na dodržování předpisů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a práv a povinností v pracovněprávních vztazích.

V roce 2011 obdržel SÚIP **od cizích státních příslušníků** celkem **139 podnětů k provedení kontroly** dodržování pracovněprávních předpisů jejich zaměstnavateli v ČR – viz tabulka:

Pořadí	Státní příslušnost	Počet podání
1.	Slovenská	73
2.	Ukrajinská	23
3.	Polská	11
4.	Bulharská	8
5.	Ruská	5
6.	Moldavská	3
7.	Rumunská	2
8.	Mongolská	1
9.	Jiná	13
Celkem		139

V porovnání s rokem 2010 došlo k podstatnému **poklesu počtu podaných podnětů od občanů cizích států**, a to o 25 %. Nadále podávali nejvíce podnětů občané Slovenské republiky, Ukrajiny a Polska. Je však třeba vzít v úvahu, že státní příslušnost není povinný údaj, který se musí při podání podnětu uvádět, některá podání jsou i anonymní.

Podněty ze tří čtvrtin poukazovaly na problémy v oblasti odměňování, jako je nevyplacení mzdy nebo její části, nevyplacení náhrad, neproplacení dovolené při skončení pracovního poměru a provádění neoprávněných srážek ze mzdy. V menším počtu se vyskytovaly podněty podané proto, že zaměstnavatel nevystavil při skončení pracovního poměru potvrzení o zaměstnání, nesepsal dohodu o provedení práce písemně nebo nevedl řádně evidenci odpracované pracovní doby apod.

Oblastní inspektoráty práce nemohly provést kontrolu všech podaných podnětů z několika důvodů. Tím nejzávažnějším byly mimořádné kontrolní akce vyhlášené MPSV jako **koordinované kontroly** prováděné společně s krajskými pobočkami Úřadu práce ČR, celními úřady, podle potřeby také s Českou správou sociálního zabezpečení, orgány Služby cizinecké policie apod. Jednalo se o **kontroly v hostinských a ubytovacích zařízeních, ve stavebnictví, u agentur práce a v podnicích na zpracování a balení výrobků**. Z těchto důvodů byla téměř zastavena kontrola na základě podnětů, pokud tyto podněty nebyly zařazeny do koordinovaných kontrol.

V roce 2011 byla prošetřena zhruba polovina podnětů podaných cizími státními příslušníky v tomto roce, ostatní byly převedeny k vyřízení do roku 2012. Prošetřených podnětů bylo cca **40 % oprávněných a částečně oprávněných**, ostatní byly neoprávněné nebo neprokázané, 5 podnětů nemohly orgány inspekce práce prošetřit, protože právníčkou či fyzickou osobu, která měla být objektem kontroly, nebylo možno přesně identifikovat nebo zkontaktovat.

SÚIP si pro rok 2011 stanovil v plánu kontrolní činnosti opět úkol „**Kontrola dodržování pracovněprávních předpisů agenturami práce**“, který zahrnoval i kontroly uživatelů. MPSV navíc na podzim roku 2011 vyhlásilo mimořádný **úkol k provedení dalších alespoň 500 kontrol agenturního zaměstnávání**.

Kontroly byly zaměřeny na vznik, změny a skončení pracovního poměru, na pracovní dobu, dobu odpočinku, práci přesčas, odměňování, poskytování náhrad, cestovní náhrady, podmínky přidělení zaměstnance k výkonu práce u uživatele a rovné zacházení se zaměstnanci agentury práce a uživatele.

Kontrolované osoby byly vybírány zejména z aktivních agentur práce, které přidělují zaměstnance k uživateli, na které inspekce práce obdržela podněty nebo které byly uvedeny v seznamu poskytnutého za tímto účelem GR ŰP ČR, u kterých dosud nebyla provedena kontrola a u kterých byly v minulosti zjištěny nedostatky. Rovněž bylo čerpáno z poznatků z médií, upozornění jiných orgánů, poznatků z jiných kontrol apod.

Inspektoráty práce se v roce 2011 zaměřily na **agentury práce a uživatele, u kterých pracují cizí státní příslušníci ze zemí EU i ze třetích zemí, na pracovníky vyslané v rámci poskytování služeb zaměstnavateli usazenými v jiném státu EU, na družstva a na zaměstnávání na dohody mimo pracovní poměr**. Oblastní inspektoráty práce se setkávaly stále více s tím, že **zaměstnanci agentur práce pracovali u uživatelů na základě obchodního vztahu**. V případech družstev se jednalo o status člena družstva. Rozšiřuje se také tzv. „franchising“,

kdy si povolení ke zprostředkování zaměstnání vyřídí jedna agentura práce, na kterou jsou navázány další subjekty, které toto povolení nemají.

V roce 2011 provedly orgány inspekce práce celkem **612 kontrol agentur práce i uživatelů**. Z celkového počtu kontrol bylo **385 bez zjištění porušení právních předpisů** (63 %), **se zjištěním 227** (37 %). Těchto **porušení** bylo zjištěno celkem **520**. Celkově byly **23 agenturám práce a jejich uživatelům uloženy pokuty v celkové výši 915 000,- Kč**. **Uvedená čísla se dají obtížně porovnávat s předchozími roky** s ohledem na počty kontrol, období jejich provádění, rozsah kontrol atd.

2) MINISTERSTVO VNITRA

I. Výsledky kontrolní činnosti orgánů Služby cizinecké policie

Služba cizinecké policie (dále jen „SCP“) **byla k 1. lednu 2011 zásadním způsobem transformována.** Od tohoto data spadají **fyzické realizace akcí SCP**, zaměřených na potírání nelegálního zaměstnávání cizinců, především **do kompetence jednotlivých krajských ředitelství policie** (dále jen „KŘP“). ŘSCP se na tomto úseku podílí zejména metodickou formou, případně formou organizování akcí zejména na úrovni celorepublikových akcí.

Nelegální zaměstnávání cizinců nepatří v současné době k prioritám SCP, jedná se spíše o sekundární činnost, která je zjištěna při realizacích pobytových kontrol a následně řešena věcně příslušnými orgány.

Z informace získané z Oddělení analýzy rizik ŘSCP vyplývá, že dle údajů z KŘP bylo **v roce 2011 realizováno zhruba 170 tisíc pobytových kontrol**, a to jak samostatně, tak ve spolupráci s ostatními orgány. V meziročním srovnání (kontroly prováděny útvary SCP) **došlo k výraznému snížení počtu kontrol, a to o více jak 70 tisíc.** Pokles je evidován u všech ukazatelů z oblasti pobytových kontrol, výjimkou je pouze provádění pobytových kontrol v součinnosti s jinými subjekty (+22,2 %). **Nelze však vymezit, kolik z těchto kontrol zahrnuje i kontroly zaměřené na problematiku nelegálního zaměstnávání.**

V roce 2011 bylo ve statistikách počtu cizinců s vydaným pravomocným **rozhodnutím o správním vyhoštění** zaevidováno v Cizineckém informačním systému **celkem 2 153 osob**, přičemž ve **216 případech** bylo důvodem pro vydání rozhodnutí **porušení zákona o zaměstnanosti.**

Rozhodnutí o správním vyhoštění vydaná v letech 2008 - 2011

Rok	2008	2009	2010	2011
Celkem cizinců, kterým bylo vydáno rozhodnutí	2 909	3 064	2 507	2 153
Celkový počet důvodů rozhodnutí	4 995	4 760	3 737	3 117
Z toho porušení zákona o zaměstnanosti	105	148	349	216
tj. %	2,1	3,1	9,3	6,9

Dle příslušných ustanovení zákona o zaměstnanosti, se **MV s účinností od 1. ledna 2009 zabývá vydáváním závazných stanovisek k právnickým a fyzickým osobám, a to pro účely řízení ve věci povolení ke zprostředkování zaměstnání vedených MPSV ČR.** Od 1. dubna 2011 byla agenda související s udělováním povolení ke zprostředkování zaměstnání svěřena do působnosti **Úřadu práce České republiky, kde je zabezpečována generálním ředitelstvím.** Smyslem a cílem stanoviska MV je vyjádřit názor založený na

zhodnocení informací bezpečnostního charakteru ze zdrojů Policie České republiky a zpravodajských služeb.

Ve smyslu ustanovení § 60a zákona o zaměstnanosti **MV provedlo v roce 2011 v souvislosti s řízením o vydání či nevydání souhlasu MV celkem 949 šetření**, kdy z uvedeného celkového počtu se jednalo o 70 šetření k fyzickým osobám a 885 šetření bylo provedeno k osobám právnickým. V návaznosti na uvedené bylo **vydáno 704 stanovisek souhlasných, dále 51 stanovisek podmíněných a ve 192 případech bylo vydáno stanovisko nesouhlasné**. V 9 případech byla věc odložena, neboť MV na základě provedeného šetření neshledalo zákonné důvody pro vydání závazného stanoviska. U 3 žádostí o stanovisko došlo následně k tomu, že Úřad práce České republiky svou žádost v průběhu řízení stáhl. Uvedené údaje zahrnují také případy opakovaných dožádání v průběhu prvoinstančního řízení a případy dožádání pro účely rozkladu (odvolání).

Problematika nelegálního zaměstnávání je jednou z aktuálních **priorit Celní správy**, která má pro odhalování tohoto jevu **zřízeny specializované týmy**. Další informace o řešených případech a realizovaných kontrolních akcích by měly mít k dispozici jednotlivá krajská ředitelství PČR. Pokud se jedná o případy, kde lze předpokládat (případně již byla zjištěna) organizovaná složka, ve věci dále šetří zároveň pracovníci Útvar pro odhalování organizovaného zločinu, do jejichž kompetence tato problematika věcně přísluší.

3) MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY – CELNÍ SPRÁVA ČR

I. Výsledky kontrolní činnosti celních úřadů

V roce 2011 provedly celní úřady samostatně nebo v součinnosti s jinými orgány státní správy celkem **1 752 kontrol** dodržování povinností stanovených zákonem o zaměstnanosti a **zkontrolovaly při nich 4 520 cizinců**. Z výše uvedeného celkového počtu kontrol bylo v 702 případech (tj. 40 %) konstatováno podezření z porušení zákona o zaměstnanosti. Z celkového počtu zkontrolovaných cizinců vyslovily celní úřady **u 1 229 osob důvodné podezření z výkonu nelegální práce** dle § 5 zákona o zaměstnanosti.¹⁹ **U 71 kontrolovaných cizinců vzniklo podezření z porušení zákona o pobytu cizinců. Počet provedených kontrol a jejich efektivita se oproti roku 2010 mírně zvýšila.**

Přehled výsledků kontrolní činnosti celních úřadů v letech 2008 – 2011

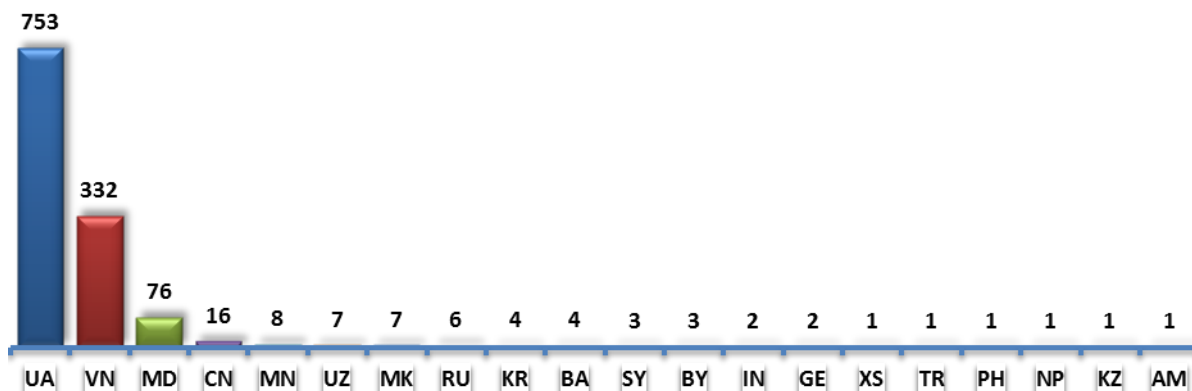
Období	2008	2009	2010	2011
Počet provedených kontrol	1 727	1 632	1 660	1 752
Počet zkontrolovaných cizinců	6 881	6 203	6 325	4 520
Zjištěná podezření na porušení zákona o zaměstnanosti	2 340	1 966	2 008	1 229
Zjištěná podezření na porušení zákona o pobytu cizinců	91	54	54	71

Mezi nejpočetnější skupiny cizinců podezřelých z porušování zákona o zaměstnanosti patřili v roce 2011 státní příslušníci Ukrajiny (753 osob), Vietnamu (332), Moldávie (76) a Číny (16).

Přehled cizinců podle státní příslušnosti podezřelých z porušení zákona o zaměstnanosti je uveden v následujícím grafu:

¹⁹ Zjištěné případy podezření na nelegální práci postupovaly v roce 2011 celní úřady podle zákona o zaměstnanosti krajským pobočkám Úřadu práce ČR, které vedou správní řízení o uložení sankce.

**Cizinci podle státní příslušnosti podezřelí z porušení zákona o
zaměstnanosti v roce 2011**

V roce 2011 se v **613 případech** na kontrolní činnosti celních úřadů podílely také **jiné složky státní správy ČR**. Jednalo se zejména o kontroly uskutečněné ve spolupráci s orgány cizinecké policie, krajskými pobočkami Úřadu práce ČR a oblastními inspektoráty práce (spolupráce především na velkých kontrolních akcích v létě).

Nejvíce kontrol zaměřených na zaměstnávání cizinců bylo Celní správou ČR provedeno v **oblastech** (skupinách vykonávaných činností) **stavebnictví** (539 kontrol), **služeb stravovacích a ubytovacích** (335) a **obchodu včetně tržnic** (269). Dále byly uskutečněny kontroly např. v oblastech ostatních služeb (110), potravinářství a výroby tabákových výrobků (89), zpracovatelského průmyslu včetně automobilového (65), výroby kovů a kovovýroby (57), zemědělství (35) a zpracování dřeva a výroby dřevařských výrobků (21).

Největší počet cizinců byl zkontrolován zejména v **oblastech stavebnictví** (1478), **obchodu včetně tržnic** (441), **služeb stravovacích a ubytovacích** (426), potravinářství a výroby tabákových výrobků (387), zpracovatelského průmyslu včetně automobilového průmyslu (277) a zemědělství (252).

V roce 2011 došlo k legislativním změnám v kontrolní činnosti celních orgánů na úseku zaměstnávání cizinců. Od 1. ledna 2011 tak mohly celní úřady kontrolovat také plnění oznamovacích povinností zaměstnavateli o práci občanů EU/EHP a Švýcarska a cizinců ze třetích zemí, u nichž není vyžadováno pracovní povolení. **Celkem zkontrolovali 3 123 občanů EU/EHP a Švýcarska a u 1 631 osob vzniklo podezření, že u nich zaměstnavatel nesplnil oznamovací povinnost.**

II. Výsledky celostátních kontrolních akcí

Vedle běžných kontrol dodržování povinností podle zákona o zaměstnanosti byly celními úřady za koordinace GŘC a celních ředitelství **v roce 2011 provedeny dvě celostátní kontrolní akce**. První, uskutečněná koncem **března 2011 s názvem BOBR**, byla zaměřena na logistická centra, potravinářskou výrobu

a zpracování odpadů. Pracovníci celních úřadů během pětidenní akce provedli celkem **123 kontrol, z nichž v 46 případech (37,4 %) vzniklo důvodné podezření z porušení zákona o zaměstnanosti**. V rámci této akce zkontrolovali celníci 432 cizinců pracujících v prostorách kontrolovaných osob. U 134 cizinců (31 %) bylo konstatováno podezření z porušení zákona o zaměstnanosti.

Druhá celostátní akce s názvem **ŠKVOR, konaná v listopadu 2011**, směřovala v první fázi do oblasti stavebnictví (zateplování budov). Druhá fáze byla provedena cíleně v sobotu a v neděli s volným určením oblasti podnikání a s ohledem na místní znalosti pracovníků celních úřadů. Ti provedli během týdenní akce **celkem 169 kontrol, z nichž v 95 případech (56,2 %) vzniklo důvodné podezření z porušení zákona o zaměstnanosti**. Prověřili 491 cizinců ze třetích zemí, kteří u kontrolovaných subjektů vykonávali práci, přičemž u 229 z nich (46,6 %) zjistili podezření z porušení zákona o zaměstnanosti. **Kontrolní akce ŠKVOR byla z hlediska efektivity výsledků kontrol nejúspěšnější celorepublikovou akcí v historii jejich organizování.**

4) MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU

I. Výsledky kontrolní činnosti živnostenských úřadů

Ve vztahu k zahraničním občanům vedeným v živnostenském rejstříku **zajišťuje MPO průběžně provádění kontrolní činnosti živnostenskými úřady jak vůči zahraničním fyzickým osobám, tak vůči právnickým osobám s účastí zahraničního občana ve statutárním orgánu, resp. zahraničním právnickým osobám.** Živnostenské úřady v dané oblasti spolupracují s dalšími dozorovými orgány, zejména s orgány cizinecké policie. Dále plní i signalizační povinnost v dané oblasti vůči orgánům cizinecké policie, krajským soudům, finančním úřadům, orgánům správy sociálního zabezpečení, úřadům práce a dalším úřadům.

V roce 2011 provedly obecní živnostenské úřady **2 703 kontrol zahraničních fyzických osob** a dále **1 100 kontrol právnických osob s účastí zahraničního občana ve statutárním orgánu**, resp. zahraničních právnických osob; **celkem** bylo tedy provedeno **3 803 kontrol** těchto zahraničních subjektů. **Nejvíce kontrol** bylo provedeno **v hl. m. Praze** - celkem 939 subjektů, dále pak v kraji Středočeském – 522 subjektů a v kraji Plzeňském – 386 subjektů.

Při 2 703 kontrolách **zahraničních fyzických osob** bylo **zjištěno 1 686 porušení živnostenského zákona a zákonů souvisejících s podnikáním**, za což byly uloženy **pokuty v celkové výši 538 600,- Kč**. Dále bylo v **634 případech sankčně zrušeno živnostenské oprávnění** a **ve 25 případech sankčně pozastaveno provozování živnosti**. **Nejvíce kontrol** zahraničních fyzických osob bylo provedeno **v hl. m. Praze – 371 zahraničních fyzických osob**, v kraji Plzeňském – 347 zahraničních fyzických osob a v kraji Středočeském – 324 zahraničních fyzických osob.

Pokud jde o kontrolu 1 100 právnických osob s účastí zahraničního občana ve statutárním orgánu, resp. zahraničních právnických osob, za rok 2011, bylo zjištěno 654 porušení živnostenského zákona, za což byly uloženy **pokuty v celkové výši 470 500,- Kč**, dále bylo **v 66 případech sankčně zrušeno živnostenské oprávnění** a **v 40 případech sankčně pozastaveno provozování živnosti**. **Nejvíce kontrol** právnických osob s účastí zahraničního občana ve statutárním orgánu, resp. zahraničních právnických osob, bylo provedeno **v hl. m. Praze – 568 právnických osob**, dále pak ve Středočeském kraji – 198 právnických osob a v kraji Karlovarském – 82 právnických osob.

Počet provedených kontrol i zjištěných porušení právních předpisů se ve srovnání s rokem 2010 snížil. Také celková výše pokut uložených zahraničním fyzickým osobám a celková výše pokut uložených právnickým osobám s účastí zahraničního občana ve statutárním orgánu, resp. zahraničním právnickým osobám se snížila. U zahraničních fyzických osob se počet sankčních zrušení živnostenského oprávnění výrazně zvýšil a počet pozastavení živnosti mírně poklesl, u právnických osob s účastí zahraničního občana ve statutárním orgánu, resp. zahraničních právnických osob počet sankčních zrušení živnostenského oprávnění mírně vzrostl a počet pozastavení živnosti poklesl.

Výsledky kontrol zahraničních fyzických osob v letech 2009 – 2011

Období	Počet kontrol	Zjištěná porušení	Celková výše pokut	Zrušení živnostenského oprávnění	Pozastavení provozování živnosti
2009	4 515	3 185	2 897 200	331	
2010	3 597	2 264	2 552 400	226	39
2011	2 703	1 686	538 600	634	25

Výsledky kontrol právnických osob s účastí zahraničního občana ve statutárním orgánu, resp. zahraničních právnických osob v letech 2009 – 2011

Období	Počet kontrol	Zjištěná porušení	Celková výše pokut	Zrušení živnostenského oprávnění	Pozastavení provozování živnosti
2009	1 365	884	1 377 100	115	
2010	1 301	675	1 601 900	57	81
2011	1 100	654	470 500	66	40

Kontroly zahraničních osob, jakož i dalších podnikatelských subjektů a jejich případné sankcionování za porušení právních předpisů má své opodstatnění a vede k postupnému zlepšení povědomí o povinnostech v rámci podnikání, tj. o povinnostech vyplývajících ze živnostenského zákona a z předpisů souvisejících s podnikáním, a tím i k dodržování právních předpisů ze strany těchto podnikatelů.

II. Žádosti o označení volného pracovního místa jako místa vhodného pro klíčový personál - zelené karty typu „A“

Od 1. ledna 2009 MPO posuzuje žádosti a označuje volná pracovní místa, jako místa vhodná pro klíčový personál u zelených karet typu „A“. **V roce 2011 bylo podáno celkem 21 žádostí** o označení volného místa jako místa vhodného pro klíčový personál. Z toho **v kategorii 1**, tj. Vyšší management, byly **podány 2 žádosti**, **v kategorii 2**, tj. Pracovníci s vysokou odbornou kvalifikací pro určité práce, úkoly a pracovníci disponující znalostmi nezbytnými pro chod podniku, bylo **podáno 14 žádostí**, **v kategorii 3**, tj. Profese, jejichž nedostatečná přítomnost ohrožuje chod podniku nebo může způsobit ekonomické ztráty, bylo **podáno 5 žádostí**. **Celkem bylo vyhověno 17 žádostem**, 2 žádosti byly vzaty zpět a 2 žádostem nebylo vyhověno.

5) MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ

I. Zaznamenané pokusy cizinců o podvodné jednání

ZÚ ČR v roce 2011, podobně jako v roce předešlém, zaznamenaly snahy cizinců o podvodné jednání za účelem získání pobytového oprávnění v ČR. Ministerstvo zahraničních věcí (dále jen „MZV“) tyto snahy monitoruje a veškeré informace poskytuje AnaCen při MV, které je pravidelně zapracovává do svých periodických zpráv. Pro odhalování falešných či pozměněných dokladů a dokumentů jsou na některých ZÚ ČR v oblastech s vysokou mírou migračního rizika využity znalosti a zkušenosti imigračních styčných důstojníků.

Z hlediska **podvodných praktik a jednání ze strany žadatelů nebyla v roce 2011 zaznamenána výrazná změna oproti roku 2010**. I nadále **přetrvávají praktiky v podobě předkládání falešných náležitostí či podpůrných dokumentů k žádosti o vízum či pobyt** (například potvrzení o zaměstnání, studiu, stavu účtu v bance, doklad o ubytování, v menší míře falešné matriční doklady) a to zejména v zemích s vysokým migračním rizikem. Pro ilustraci se uvádí, že žadatelé jsou v některých případech ochotni zajít až k praktikám chemického čištění razítek schengenských konzulátů o přípustnosti žádosti o vízum ve svých cestovních dokladech, případně se tato razítka snaží překrývat získanými vízy z jiných zemí, nejčastěji Turecko, Egypt, Čína.²⁰ **V roce 2011 byly zjištěny případy, kdy žadatelé předkládali oficiální formulář pozvání k návštěvě do ČR vyplněný mizícím inkoustem.**²¹

Ve snaze získat jakékoliv pobytové oprávnění jsou **žadatelé o pobytové tituly ochotni svěřit svou budoucnost do rukou zprostředkovatelů**. Při podání žádosti o vízum jsou často doprovázeni zmocněnou osobou zprostředkovatelské společnosti, bojí se sami odpovídat na kladené dotazy, případně odpovídají šeptem.²² Zprostředkovatelské aktivity jsou i nadále zaznamenávány převážně na Ukrajině²³, v Rusku, Mongolsku, Vietnamu²⁴, Pákistánu²⁵, Moldavsku, Ghaně²⁶, Indonésii²⁷, Gruzii, Arménii a Indii. Do zprostředkovávání pobytů jsou v některých případech zapojeny i akreditované cestovní kanceláře. Těm je samozřejmě

²⁰ Zaznamenaná v Rusku, překrývání razítek zaznamenaná taktéž v Rusku, Alžírsku, Tunisku, Ukrajině.

²¹ Zaznamenaná na Ukrajině.

²² Poznatek ze ZÚ ČR v Kyjevě.

²³ ZÚ ČR na Ukrajině upozorňují na zakládání „ruskojazyčných společností“, které mají v předmětu podnikání stavební práce a vytvářejí tak pracovní pozice občanům tohoto státu. Nabírání pracovníků probíhá na Ukrajině a v roce 2011 se jednalo zejména o pracovní pozice v rámci zaměstnání na „zelenou kartu“. Při pohovorech s žadateli o účel „účast v právnické osobě“ byla žadateli často zmiňována informace, že v nově založených společnostech nebudou vytvářena pracovní místa pro občany ČR či EU, ale pokud nějaká budou, tak pouze pro občany Ukrajiny.

²⁴ Ve Vietnamu jsou zaznamenány problémy se soudními překladateli působícími v této oblasti, kteří často zastupují žadatele o víza do ČR.

²⁵ Zprostředkovatelé jsou schopni svým „klientům“ zajistit dokumenty s nepravdivými údaji na pravých a oficiálních listinách.

²⁶ Několik neúspěšných žadatelů o vízum následně potvrdilo, že za získání falešné pracovní smlouvy zaplatili každý jednotlivě 500 USD zprostředkovateli.

²⁷ Trend směřoval do lázeňských a masérských zařízení v ČR s pochybným charakterem.

akreditace v momentu, kdy jsou jejich nekalé praktiky ZÚ ČR odhaleny, okamžitě odebrána.

ZÚ ČR kromě funkcí kontrolního charakteru v procesu řízení o žádostech plní i funkci preventivní. Ve spolupráci s dotčenými rezorty státní správy a neziskovými organizacemi jsou zapojeny i do aktivit preventivního charakteru. Ve vybraných destinacích poskytují žadatelům o víza a pobyt důležité informace o jejich právech, upozorňují na nekalé praktiky zprostředkovatelů a distribuují informační materiály s preventivním charakterem²⁸, případně plní další úkoly dle potřeby.

Podvodná jednání jsou obecně zaznamenávána u všech typů žádostí o víza či pobyt. Statistiky jsou vedeny bez ohledu na deklarovaný účel pobytu. Je tedy obtížné vyjmout data týkající se výlučně sledované problematiky. Nicméně je třeba zdůraznit, že v případě jakýchkoli podezřelých jednání ZÚ ČR včasné informují kompetentní složky státní správy ČR.

II. Přehled praktik zaznamenaných v roce 2011

ZÚ ČR pravidelně informují ústředí MZV i MV o praktikách, jichž se cizinci ve snaze obejít zákonem dané podmínky pro vstup na území ČR dopouštějí.

V praxi ZÚ ČR je v této souvislosti věnována pozornost zejména následujícím jevům:

- zprostředkování náležitostí k podání žádostí o vízum či pobyt žadatelům za úplatu,
- padělání náležitostí a podpůrných dokumentů k žádosti o vízum za účelem získání pobytového oprávnění,
- ztráty a odcizování cestovních dokladů občanů EU za účelem jejich dalšího prodeje padělatelům,
- napomáhání ze strany subjektů z ČR při řízení o dlouhodobé vízum (advokátní kanceláře, společnosti zabývající se přípravou podkladů k založení firmy),
- zřizování společností s.r.o. pouze za účelem získání vstupního víza a snadného vstupu kdykoliv na území schengenských států a nikoliv k reálnému podnikání,
- zneužití víza k pobytu do 90-ti dnů za účelem turistiky k založení společnosti/firmy v ČR a následné podávání žádostí za účelem účasti v takto vzniklé právnické osobě či podnikání,
- převedení již v minulosti uděleného pobytového oprávnění do nově vystaveného cestovního pasu a při této příležitosti zjištění, že dotyčný cizinec na území ČR dlouhodobě nepobývá a pobytové povolení využívá pouze k jednoduchému cestování mezi domovskou zemí a ČR,
- účelové sňatky nebo účelové prohlášení otcovství.

---

²⁸ ZÚ ČR v Mongolsku spolupracoval na uveřejnění filmu „Skvělá příležitost“, který byl natočen a financován v rámci projektu IOM, ve veřejných médiích. Film byl vysílán na 5 televizních kanálech v hlavním vysílacím čase. Kopie filmu byly rozdávány žadatelům o víza v čekárně úřadu.

III. Dopad novely zákona o pobytu cizinců na řízení o žádostech

V roce 2011 byl zákonem č. 427/2010 Sb. novelizován zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a o změně některých zákonů, kterým byla **rozšířena povinnost osobní přítomnosti na ZÚ ČR při podání žádosti o dlouhodobé vízum i na povolení k pobytu**. Dále byla nově upravena zásada místní příslušnosti jednotlivých ZÚ ČR v daných teritoriích (vyhláška MV č. 429/2010 Sb.). V důsledku těchto opatření **došlo k mírnému poklesu podaných žádostí za relevantními účely v roce 2011**. Výjimku tvoří pouze účel pobytu „podnikání“, kde oproti roku 2010 došlo k nárůstu podaných žádostí o téměř 233% (v roce 2010 podáno 950 žádostí, v roce 2011 podáno 2 211 žádostí). V oblasti schengenských víz došlo v roce 2011 rovněž k mírnému poklesu podaných žádostí za účelem zaměstnání.

MZV problematice potírání nelegálního zaměstnávání cizinců na území ČR věnuje značnou pozornost. V roce 2010 byl nastaven nový systém zaškolování konzulárních pracovníků před výjezdem na určený ZÚ, do jehož rámce byl mimo jiné zařazen blok týkající se odhalování falešných a pozměněných dokumentů včetně praktického nácviku. Stejný systém školení pokračoval i v roce 2011. **ZÚ ČR zajišťují v rámci svých možností maximální kontrolu předkládaných náležitostí k žádostem o vízum či pobyt, zpracovávají informace od žadatelů a vyhodnocují možná rizika spojená s nelegálním zaměstnáváním cizinců na území ČR, obchodem s lidmi či migračními toky cizinců do EU/Schengenu**. Zaznamenané jevy předávají kompetentním orgánům státní správy ČR k dalšímu využití. Podvodná jednání a praktiky uvedené v tomto materiálu se tedy vztahují ke všem typům žádostí o pobytová povolení a nikoliv pouze ke sledované oblasti.

ČÁST PÁTÁ:

INFORMACE O DALŠÍCH AKTIVITÁCH V OBLASTI PRACOVNÍ MIGRACE DO ČR

I. Projekt „Sociální tlumočení ve styku s cizinci“

Jednu z překážek odhalování případů porušování pracovních práv migrantů ze strany jejich zaměstnavatelů nebo zprostředkovatelských subjektů může představovat jazyková bariéra. MPSV se snaží **příspěť k řešení problému nedostatku kvalifikovaných tlumočnicků** hovořících jazyky některých skupin migrantů např. **projektem „Sociální tlumočení ve styku s cizinci“**, jehož **hlavním cílem je příspěť ke zvýšení informovanosti a soběstačnosti cizinců** nacházejících se ve zranitelné pozici **vyplývající z jejich neznalosti českého jazyka, prostředí, i právního systému ČR.**

V rámci projektu **„Sociální tlumočení ve styku s cizinci“** realizovaného organizací META na základě veřejné zakázky MPSV bylo **v roce 2011 vyškoleno celkem 13 tlumočnicků z vietnamské, mongolské a ruské komunity**, kteří nepatřili mezi tzv. soudní tlumočnické, ale na základě dobré znalosti těchto jazyků a češtiny mohou po **absolvování kurzu zahrnujícího etiku a techniku tlumočení a speciální terminologii v oblasti sociálních věcí** poskytovat migrantům kvalitní tlumočení při jednání se státními orgány. Jejichž služeb mohli migranti v rámci projektu využít bezplatně, neboť zahrnoval i praktickou tlumočnickou část. Součástí projektu bylo také **vytvoření metodiky sociálního tlumočení**. Projekt bude dále pokračovat i v roce 2012. Projekt tím částečně plní i úlohu **prevence nelegálního jednání cizinců způsobeného neznalostí právních předpisů** v důsledku nedostupnosti informací v jim srozumitelném jazyce.

II. Ukončení projektu „Výběr kvalifikovaných zahraničních pracovníků“

Usnesením vlády České republiky ze dne 7. prosince 2010 č. 880 ke Zprávě o realizaci projektu **„Výběr kvalifikovaných zahraničních pracovníků“** v roce 2010 a k návrhu na jeho ukončení **bylo rozhodnuto o ukončení uvedeného projektu.**

Poslední výběrová procedura byla provedena 1. ledna 2011. MPSV spolu s MV a MZV nadále zajišťuje možnost řádného absolvování projektu pro účastníky přihlášené nejpozději do 31. 12. 2010. **Poslední účastníci a jejich rodinní příslušníci by měli získat doporučení k udělení trvalého pobytu 1. července 2013.** MPSV po úplném ukončení projektu zpracuje a vládě předloží závěrečnou zprávu o výsledcích projektu.

V roce 2011 mělo 300 účastníků projektu možnost požádat o povolení k trvalému pobytu ve zkrácené lhůtě. V projektu nadále zůstává přibližně **500 aktivních účastníků.**

Zvýhodnění kvalifikovaných pracovních migrantů spočívající v **možnosti požádat o trvalý pobyt v ČR ve zkrácené lhůtě** zůstane v české migrační politice zachováno v jiné podobě v rámci Nového systému ekonomické migrace.

ČÁST ŠESTÁ: ZÁVĚREČNÝ SOUHRN

- I) V roce 2011 se uskutečnila tři řádná zasedání (v pořadí 26., 27. a 28.) MOPNZC. Projednána byla zejména následující témata:

Tlumočnictví a jeho význam při zvyšování informovanosti cizinců a prevence nelegálního zaměstnávání. MPSV členům MOPNZC představilo svůj projekt „Sociální tlumočení ve styku s cizinci“, který by měl přispět k řešení problému kvalifikovaných tlumočnicků v některých jazycích.

Uskutečněné a navrhované legislativní změny s dopadem na zahraniční zaměstnanost a zprostředkování zaměstnání, včetně transpozice evropské směrnice 2009/52/ES, tzv. sankční směrnice, a **připravovaná změna systému ekonomické migrace do ČR.**

Výsledky kontroly ekonomických aktivit cizinců na území ČR. Členové MOPNZC se vzájemně informovali o výsledcích kontrolní činnosti.

Projekt „Efektivní systém rozvoje zaměstnanosti, výkonu komplexních kontrol a potírání nelegálního zaměstnávání v ČR“ realizovaný SÚIP, jehož cílem je v maximální možné míře omezit nelegální zaměstnávání občanů ČR i cizích státních příslušníků a dokončit započatý proces zavedení klientského přístupu ve službách zaměstnanosti.

Nelegální práce žadatelů o mezinárodní ochranu v ČR. Členům MOPNZC bylo předloženo možné řešení problematiky doporučované i nezávislými odborníky, a to **zkrátit zákonnou lhůtu omezující přístup žadatelů o mezinárodní ochranu na trh práce ze 12 na 6 měsíců.** MPSV tuto změnu podporuje. Další vývoj bude záviset i na **připravované evropské směrnici,** kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o azyl (tzv. přijímací směrnice).

- II) V roce 2011 došlo k přijetí několika novelizačních zákonů. Těmito novelizačními zákony byla mimo jiné zvýšena maximální výše pokuty, kterou lze za umožnění výkonu nelegální práce uložit právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě. Změna definice nelegální práce, za kterou se výslovně považuje i umožnění výkonu práce cizincům nelegálně pobývajícím na území ČR. V oblasti zprostředkování zaměstnání je agenturám práce zakázáno dočasně přidělovat k uživatelům cizince, kterým bylo vydáno povolení k zaměstnání, čímž dochází k posílení přímého zaměstnávání s jasně určenou odpovědností zaměstnavatele. Došlo rovněž k zavedení nových sankcí pro zaměstnavatele nelegálně pobývajících občanů třetích zemí a zavedení spoluodpovědnosti dalších subjektů. V oblasti právní úpravy kontrolní činnosti došlo k převedení dosavadních kontrolních pravomocí a vedení správního řízení o uložení pokut z krajských poboček Úřadu práce ČR na SÚIP a oblastní inspektoráty práce. Zákon o zaměstnanosti ukládá

novou povinnost mít v místě pracoviště uloženy kopie dokladů prokazujících existenci pracovněprávního vztahu cizince a dokladů prokazujících oprávněnost pobytu cizince na území ČR, aby zde tyto dokumenty byly kdykoli k dispozici kontrolním orgánům.

III) MV ve spolupráci s dalšími věcně příslušnými resorty v roce 2011 zpracovalo věcný záměr nové právní úpravy vstupu a pobytu cizinců na území ČR, volného pohybu občanů EU a jejich rodinných příslušníků a ochrany státních hranic. V roce 2012 budou pokračovat práce na návrhu nové právní úpravy, která v oblasti pracovní migrace cizinců do ČR kromě jiného zavede nové typy duálních povolení vydávaných MV a současně podstatně omezení vydávání povolení k zaměstnání Úřadem práce ČR. Nová právní úprava tak bude vytvářena v souladu s požadavky nově přijaté tzv. evropské směrnice o jednotném povolení („Single Permit Directive“), kterým je podle definice obsažené ve směrnici míněno „povolení k pobytu vydané orgány členského státu, které umožňuje státnímu příslušníkovi třetí země oprávněně pobývat na jeho území za účelem výkonu práce“.

IV) Úřady práce resp. od 1. 4. 2011 krajské pobočky Úřadu práce ČR²⁹ prováděly v roce 2011 kontrolu dodržování zákona o zaměstnanosti, včetně ustanovení týkajících se zaměstnávání zahraničních občanů a zprostředkování zaměstnání agenturami práce, a vedly správní řízení o uložení pokut. Od 1. ledna 2012 většinu jejich kontrolních kompetencí převzal SUIP a jeho oblastní inspektoráty práce.

Statistická data z oblasti kontrol zaměřených na zahraniční zaměstnanost byla za rok 2011 poprvé čerpána z tzv. Manažerského informačního systému. Odlišný model sledování dat nedovoluje jejich srovnání se statistickými údaji z předchozích let 2000 – 2010, kdy byly statistické údaje získávány v pravidelných intervalech v rámci dotazníkových šetření na všech 77 úřadech práce.

Kontrolní útvary úřadů práce / krajských poboček Úřadu práce ČR provedly ve sledovaném období roku 2011 celkem 20 103 kontrolních akcí. Z uvedeného počtu všech provedených kontrolních akcí bylo 13 492 zaměřeno na kontrolu dodržování zákona o zaměstnanosti. Z celkového počtu kontrolních akcí bylo 665 kontrol uskutečněno u zaměstnavatelů, kteří zaměstnávali i zahraniční pracovníky (což činí 5 % z celkového počtu kontrol dodržování zákona o zaměstnanosti). Úřady práce při těchto kontrolních akcích zkontrolovaly celkem 2 714 zahraničních pracovníků.

V roce 2011 uložily úřady práce / krajské pobočky Úřadu práce ČR za porušení zákona o zaměstnanosti na úseku zahraniční zaměstnanosti celkem 355 pokut. Za umožnění výkonu nelegální práce bylo uloženo celkem 104 pokut. Za nesplnění informační povinnosti zaměstnavatelem bylo uloženo celkem 238 pokut.

---

²⁹ K 1. 4. 2011 došlo na základě zákona č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce ČR, sloučením dosavadních 77 úřadů práce k vytvoření Úřadu práce ČR, který je tvořen generálním ředitelstvím, 14 krajskými pobočkami a jejich kontaktními pracovišti.

Kontrolních akcí zaměřených na zahraniční zaměstnanost se spolu s úřady práce / krajskými pobočkami Úřadu práce ČR nejčastěji přímo účastnily oblastní inspektoráty práce (účast na 294 kontrolách), orgány cizinecké policie (účast na 234 kontrolách) a celní úřady (účast na 91 kontrolách).

Výsledky kontrolní činnosti celních úřadů tj. počet provedených kontrol a jejich efektivita se oproti roku 2010 mírně zvýšila. Počet zkontrolovaných osob se snížil o 1 805 oproti roku 2010. Za zvláštní zmínku stojí celostátní akce s názvem ŠKVOR, která směřovala do oblasti stavebnictví a do oblasti podnikání s volným určením a to s ohledem na místní znalosti pracovníků celních úřadů. Ti provedli během týdenní akce celkem 169 kontrol, z nichž v 95 případech vzniklo důvodné podezření z porušení zákona o zaměstnanosti. Prověřili 491 cizinců ze třetích zemí, kteří u kontrolovaných subjektů vykonávali práci, přičemž u 229 zjistili podezření z porušení zákona o zaměstnanosti. Kontrolní akce ŠKVOR byla z hlediska efektivity výsledků kontrol nejúspěšnější celorepublikovou akcí v historii jejich organizování.

Kontroly dodržování podmínek pobytu na území ČR zahraničními občany prováděly orgány SCP. V roce 2011 bylo realizováno zhruba 170 tisíc pobytových kontrol, a to jak samostatně, tak ve spolupráci s ostatními orgány. V meziročním srovnání (kontroly prováděny útvary SCP) došlo k výraznému snížení počtu pobytových kontrol, a to o více jak 70 tisíc. Nelze však vymežit, kolik z těchto kontrol zahrnuje i kontroly zaměřené na problematiku nelegálního zaměstnávání. V roce 2011 bylo ve statistikách počtu cizinců s vydaným pravomocným rozhodnutím o správním vyhoštění zaevidováno celkem 2 153 osob, přičemž ve 216 případech bylo důvodem pro vydání rozhodnutí porušení zákona o zaměstnanosti.

V oblasti kontroly podnikání cizinců na území ČR se počet provedených kontrol i zjištěných porušení právních předpisů ve srovnání s rokem 2010 snížil. Také celková výše pokut uložených zahraničním fyzickým osobám a celková výše pokut uložených právnickým osobám s účastí zahraničního občana ve statutárním orgánu, resp. zahraničním právnickým osobám se snížila. U zahraničních fyzických osob se počet sankčních zrušení živnostenského oprávnění výrazně zvýšil a počet pozastavení živnosti mírně poklesl, u právnických osob s účastí zahraničního občana ve statutárním orgánu, resp. zahraničních právnických osob počet sankčních zrušení živnostenského oprávnění mírně vzrostl a počet pozastavení živnosti poklesl.

V) Také v roce 2011 mezi občany třetích zemí legálně zaměstnanými v ČR výrazně dominovali občané Ukrajiny (celkem 35 250 osob tj. 66 % legálně zaměstnaných). Občané Ukrajiny tvořili rovněž nejpočetnější skupinu zahraničních občanů s živnostenským oprávněním (celkem 35 690 osob, tj. 36,2 %).

VI) V oblasti agenturního zaměstnávání došlo v roce 2011 ke snížení počtu agentur práce s platným povolením ke zprostředkování zaměstnání, včetně těch, která umožňují zprostředkovávat zaměstnání občanům třetích zemí. Nadále

výrazně klesal počet povolení k zaměstnání vydaných občanům třetích zemí dočasně přiděleným k výkonu práce u uživatelů. K 31. prosinci 2011 jich bylo celkem 1 400.

Seznam použitých zkratk:

AnaCen: Analytické centrum pro ochranu státních hranic a migraci
EU/EHP: Evropská unie / Evropský hospodářský prostor
GŘ ÚP ČR: Generální ředitelství Úřadu práce České republiky
IOM: International Organization for Migration (Mezinárodní organizace pro migraci)
MOPNZC: Meziresortní orgán pro potírání nelegálního zaměstnávání cizinců
MPO: Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV: Ministerstvo práce a sociálních věcí
MV: Ministerstvo vnitra
MZV: Ministerstvo zahraničních věcí
NNO: Nevládní nezisková organizace
OAMP: Odbor azylové a migrační politiky
ŘSCP: Ředitelství služby cizinecké policie
SCP: Služba cizinecké policie
SÚIP: Státní úřad inspekce práce
ÚOOZ: Útvar pro odhalování organizovaného zločinu
ZÚ ČR: Zastupitelský úřad České republiky